

§ 74 - Nybro kommuns yttrande över Skogsutredningen (SOU 2020:73) förslag att bilda nationalpark i delar av Hornsö ekopark

Dnr KS 2021-141

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att lämna nedanstående förslag till yttrande över Skogsutredningen (SOU 2020:73) förslag att bilda nationalpark i delar av Hornsö ekopark samt

att överlämna yttrandet till Miljödepartementet senast den 30 april 2021.

Sammanfattning

Utredningen "Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen" SOU 2020:73 (i yttrandet kallad "Skogsutredningen") presenterades den 30 november 2020 efter att förslaget utretts sedan juli 2019.

Skogsutredningen tillsattes för att stärka den privata äganderätten. Även nya flexibla former för att tillvarata naturvärden i skogen och ersättning till skogsägare som undantar delar av sin mark från skogsbruk skulle utredas, liksom hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi.

Skogsutredningen föreslår också att fyra av Sveaskogs ekoparker ska göras om till nationalparker. Den bakomliggande anledningen till förslaget är främst att man inom utredningen kommit fram till att nationalparkernas roll som motor i den lokala och regionala utvecklingen av i första hand friluftsliv och naturturism är mycket stor.

Förslag till yttrande

Trots att utredningen framhåller frivillighet, förs det samtidigt fram en stor del undantag. Utredningen har dragit slutsatsen att det måste skapas stora mängder formellt skyddade skogsområden för att uppfylla internationella åtaganden (nationalparker, naturreservat, Natura 2000-områden, skogliga biotopskyddsområden och naturvårdsavtal), vilket i sin tur medför förslagen om undantag från frivillighet. Denna slutsats har man dragit utifrån Naturvårdsverkets beräkningssätt av skyddad natur. Sveriges sätt att beräkna andelen skyddad natur skiljer sig från många andra länders och detta gör jämförelser mellan länderna missvisande, vilket i sin tur ger ett felaktigt underlag för politiska beslut.

Om man istället gör samma tolkning som andra länder gör i sin redovisning av skydd av biologisk mångfald, kan t ex frivilliga avsättningar räknas in (se rapport från LRF Skogsägarna "Sveriges internationella åtaganden om skydd av natur" 2020-05-25). Med en sådan tolkning har Sverige med råge uppfyllt sina internationella åtaganden.

PROTOKOLL

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2021-04-19

Alla jämförelser och all måluppfyllnad måste beräknas utifrån fastställda och gemensamma beräkningsmodeller. Felaktiga beräkningsgrunder riskerar att leda till att ytterligare arealer undantas från aktivt skogsbruk, vilket kan få stora följder för ekonomi, jobb och omställningen till en hållbar bioekonomi.

Det är nu man lägger grunden för en lång period av skogspolitik. Där måste tilltron till de som brukar och månar om skogen vara stark. Det viktigaste ändringsförslag till utredningen är att skog bara ska kunna skyddas om skogsägaren frivilligt går med på det. Det förslaget finns med i utredningen, men först ska mer än 600 000 hektar skog kunna skyddas, oavsett skogsägarens medgivande. Det innebär att i praktiken blir det inte någon frivillighet. Det vänder sig Nybro kommun starkt emot.

Ett förslag som direkt berör Nybro kommun är att fyra av Sveaskogs ekoparker ska göras om till nationalparker. Nybro kommun är av uppfattningen att frågan om nationalparker borde hanteras i annat forum än i skogsutredningen. Nybro kommun lämnar dock följande synpunkter utifrån utredningens förslag.

En av de föreslagna ekoparkerna är Ekopark Hornsö, som ligger i de nordligaste delarna av Nybro kommun, de södra delarna av Högsby kommun samt tangerar gränsen mot Mönsterås kommun i öster.

Nybro kommun är en skogskommun. Här finns sågverk och engagerade skogsägare och företag. Det är en resurs för kommunens utveckling för arbete och bioekonomi. Det skogsbruk som idag bedrivs i området innebär både arbetstillfällen och stora inkomster för bygden.

Nybro kommun är också en stark friluftskommun och förespråkare för att få ut fler människor i skogen och kommunen anser att det är viktigt att naturturism utvecklas i samverkan med skogsägarna. Skogsbruk och friluftsliv står inte i motsats till varandra. Välskötta skogar samt av människor och djur skapade kulturlandskap är ofta de populäraste besöksmålen för friluftslivet.

Hornsö är en ekopark sprungen ur en statlig kronopark, där skogen brukats sedan järnframställningens början. Här har skog och mark präglats av människans hand. Ekoparkerna tillkom för att skapa goda förutsättningar för djur och växter. Av de 9 000 hektar som utgör Hornsö ekopark, används idag 74 procent som produktionsskog med generell hänsyn, resten är reservat, tall- och lövskogar med höga naturvärden. Målet är att drygt 50 procent av produktionsskogen ska ha förstärkt hänsyn. Sedan ekoparken invigdes har naturvårdsåtgärder utförts på hundratals hektar för att bevara och stärka den biologiska mångfalden i Hornsö.

Skogens dynamik kräver skötsel för att upprätthålla trädslagsblandning och mångfald.

Det är inte för inte Hornsö håller en hög artrikedom, 700 kända arter av vedlevande skalbaggar. Det om något verifierar att Sveaskog lyckats med sitt naturvårdsarbete. En nationalpark får inte innebära stopp för brukandet, praktisk skogsförvaltning får inte ersättas med föreskrifter, restriktioner och beslut som tas av någon utanför kommunen och länet. Dialog och samverkan skapar förtroende.

PROTOKOLL

Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum
2021-04-19

I utredningen talas om att även enskilda marker kan beröras för att få bra struktur på Hornsö nationalpark eller få begränsningar i jakt och annan markanvändning. Det vänder sig Nybro kommun mot. Vid ett eventuellt bildande av nationalpark i Hornsö är Nybro kommun av uppfattningen att det endast ska ske på statlig mark.

Skogsutredningen menar att bildande av en nationalpark ofta ger positiva effekter för omgivande infrastruktur i form av utbyggda kommunikationer, utbyggda och kompletterade fibernät och mobiltelefonnät, bättre försörjning i form av boendemöjligheter för besökare och matvarubutiker m m. Nybro kommun kan dela den uppfattningen, men en fortsatt utveckling av Hornsö ekopark kan också få de effekterna, som i sin tur bidrar till en positiv landsbygdsutveckling, nya arbetstillfällen och ökad inflyttning.

Nybro kommun delar synen att utveckla naturturismen, men det måste gå hand i hand med att entreprenörer stiger fram och vill satsa. Det görs när det finns bred samverkan i bygden mellan markägare, företag inom turism och andra.

Nybro kommun anser det vara mycket viktigt att man i en process som föregår ett eventuellt bildande av nationalparker tidigt samråder med kringboende och att man här tar tillvara de frågor som direkt eller indirekt berör människor som bor och verkar där. Under de diskussioner och samtal som hittills förts i Nybro, Högsby och Mönsterås kommuner har det framkommit bland annat vikten av att fortsatt kunna jaga och fiska inom området (något som dessutom skulle kunna gynna besöksnäringen). Förvaltningen av skogarna i nationalparken får inte heller ske på ett sådant sätt att det riskerar att påverka omgivande skogsmark negativt.

Nybro kommuns slutsats blir att en fortsatt utveckling av Hornsö ekopark mycket väl kan bli motor för regional och lokal utveckling av friluftsliv och naturturism. Nybro kommun anser att det går att förena naturturism, naturvårdsarbete och skogsbruk genom avtal och frivilliga överenskommelser. Dialog och samverkan skapar förtroende och bidrar till landsbygdsutveckling.

Beslutet skickas till

- Miljödepartementet
- m.remissvar@regeringskansliet.se
- m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se
- agnetha.alriksson@regeringskansliet
- Akten